

PAMIĘTNIK BIBLIOTEKI KÓRNICKIEJ

POLSKA AKADEMIA NAUK
BIBLIOTEKA KÓRNICKA

**PAMIĘTNIK
BIBLIOTEKI KÓRNICKIEJ**

ZESZYT 28

KÓRNIK 2007

RADA REDAKCYJNA
Jerzy Fogel, Tomasz Jasiński, Witold Molik,
Henryk Olszewski, Barbara Wysocka

REDAKTOR
Barbara Wysocka

SEKRETARZ REDAKCJI
Agnieszka Królczyk

OPRACOWANIE GRAFICZNE
Maja Popiak
Forma graficzna okładki nawiązuje do dwóch pierwszych
zeszytów „*Pamiętnika Biblioteki Kórnickiej*”

ADRES REDAKCJI
Biblioteka Kórnicka PAN, 61-772 Poznań, Stary Rynek 78/79
Pałac Działyńskich, tel. 061 852-48-44

©Copyright by Biblioteka Kórnicka PAN
Printed in Poland

PL ISSN 0551-3790

SPIS TREŚCI

KÓRNIK – ZAGROŻENIA I SZANSE PERŁY TURYSTYKI WIELKOPOLSKIEJ.
SESJA ZORGANIZOWANA PRZEZ KOMISJĘ HISTORII SZTUKI PTPN.
Poznań 18 III 2006 r.

JACEK KOWALSKI, Referaty i dyskusja	11
LEON KOZACKI, Uwarunkowania przyrodnicze osadnictwa w dnach dolin rzecznych i dnach rynien jeziornych	15
ANDREAS BILLERT, Jak planować dziś rozwój miasta?	23
STEFAN WOJCIECHOWSKI, Planowanie przestrzenne w gminie Kórnik	33
ILONA POTOCKA, Z badań nad turystyką w rynnie jezior kórnicko-zaniemyskich	37

ARTYKUŁY I MATERIAŁY

EDYTA BĄTKIEWICZ, Tytusa Działyńskiego relacje z synem w świetle korespondencji z lat 1850-1860	63
Aneks – wybór listów	77
WŁODZIMIERZ WITCZAK, Lekarz Działyńskich – Michał Nikodem Nieszczotta (1815-1870)	99
MIKOŁAJ POTOCKI, Pośmiertne losy Działyńskich z Kórnik. O krypcie Działyńskich w kościele kórnickim	115
MIROSŁAW KWIECIŃSKI, Łowiectwo w dobrach zakopiańsko-kórnickich Władysława Zamoyskiego. Cz. II	141
BARBARA WYSOCKA, Zamoyscy i Zakład Kuźnicki w „Dzienniku” Janiny Żółtowskiej	175
BARBARA DOLCZEWSKA, ZYGMUNT DOLCZEWSKI, Historia zbrojowni zamkowej	184
RAFAŁ PRINKE, Milczenie alchemików. Tożsamość Michała Sędziwoja zakodowana w tekście <i>Basilica chymica</i> Oswalda Crolla	217
MARIA HEYŃ, Listy Marii z Gniewoszów Harsdorfowej do Heleny Mycielskiej. Cz. II., listy od 16 I 1893 do 29 III 1898	243
ŁUKASZ JASTRZĄB, Egzekucja Polaków w Kórniku w dniu 20 października 1939 r. w świetle dokumentów Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu.....	287
JOLANTA MAZUREK, Wkład Biblioteki Kórnickiej w rozwój systemu rozproszonych bibliotek cyfrowych w Polsce	293

WYSTAWY

Generalowa Jadwiga hr. Zamoyska (1831-1923), 17 IX-9 XI 2005	301
Stanisław Samostrzelnik – 1506-2006, 4 XI-4 XII 2005	302
Adam Mickiewicz (1798-1855), 10 XI-30 XII 2005	302
Grafika po 1945 roku, 6 IV-5 V 2006	303
Zamek w Kórniku dawniej i dziś. Poczdam – Sanssouci (Galeria Wieżowa w Oranżerii), 27 V-23 VII 2006	303
Wystawa akwareli i rzeźby miękkiej Emilii Domańskiej, 9 VI-31 VIII 2006	305
Materia fantastyczna. Wystawa zbiorowa malarstwa, grafiki, rysunku i rzeźby, 23 VI-15 IX 2006	305
Wystawa Jubileuszowa Jerzego Ryby-Rybarczyka z okazji 75-lecia urodzin artysty, 16 III-15 VI 2007	306
Grafika prasowa w XIX wieku, 4 IV-24 IV 2007	306
Obrazy naturalne Edmunda Kapłońskiego, 27 IV-20 VI 2007	307
Impresja na temat pejzażu. Wystawa akwareli Elżbiety Wiśniewskiej, 11 V-12 VI 2007.....	307
„Na salonach Białej Damy”. Wystawa zdjęć trójwymiarowych, 14 VI-13 X 2007	308
Polacy i Rosjanie we wzajemnej karykaturze, 25 IX-5 X 2007	308
Rara w kolekcji Tassila von Heydebrand und der Lasa, 22 X-5 XI 2007	309
„Nie tylko szachy”. Wystawa ekslibrisów Krzysztofa Kmiecica, 22 X-3 I 2007	310

KOMUNIKATY

Wystawa „Mikołaj Rej 1505-1569” z Biblioteki Kórnickiej PAN w Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie (24 XI – 6 X 2005) oraz w Zespole Szkół Samorządowych im. Mikołaja Reja w Rejowcu Fabrycznym (25 XI – 15 XII 2005)	311
II. Międzynarodowe Seminarium Historyków Szachów w Kórniku 22-24 X 2007. „Z badań nad historią i literaturą szachów”	312

NEKROLOGI

Anna Marciniak (1941-2007)	315
Włodzimierz Gibasiewicz (1951-2007)	317

TABLE OF CONTENTS

KÓRNIK – DANGERS AND CHANCES OF THE PEARL OF GREAT POLAND TOURISM.

A SESSION ORGANIZED BY THE HISTORY OF ART COMMISSION OF THE POZNAŃ SOCIETY OF FRIENDS OF ARTS AND SCIENCES.

POZNAŃ 18 MARCH 2006

JACEK KOWALSKI, Papers and discussion	11
LEON KOZACKI, Natural determinants of settlement on the floors of river valleys and glacial drainage channels	15
ANDREAS BILLERT, How to plan the development of a town today?	23
STEFAN WOJCIECHOWSKI, Spacial planning in the commune of Kórnik	33
ILONA POTOCKA, Selected studies of tourism in the Kórnik-Zaniemyśl glacial drainage channel	37

ARTICLES AND MATERIALS

EDYTA BĄTKIEWICZ, Tytus Działyński's relations with his son in the light of their correspondence from the years 1850-1860	63
Appendix – a selection of letters	77
WŁODZIMIERZ WITCZAK, The Działyńskis' physician – Michał Nikodem Nieszczoła (1815-1870)	99
MIKOŁAJ POTOCKI, Post mortem history of the Działyńskis from Kórnik. On the crypt of the Działyńskis in the Kórnik church	115
MIROSŁAW KWIECIŃSKI, Hunting in the Zakopane and Kórnik estates of Władysław Zamoyski. Part II	141
BARBARA WYSOCKA, The Zamoyskis and the Kuźnice Enterprise in the „Diary” of Janina Żółtowska	175
BARBARA DOLCZEWSKA, ZYGMUNT DOLCZEWSKI, The history of the castle armory	184
RAFAŁ PRINKE, The silence of the alchemists. The identity of Michael Sendivogius encoded in the text of <i>Basilica chymica</i> by Oswald Croll	217
MARIA HŁYŃ, Letters of Maria Harsdorf neé Gniewosz to Helena Mycielska. Part II., letters from 16 January 1893 till 29 March 1898	243
ŁUKASZ JASTRZĄB, Execution of Poles in Kórnik on 20 October 1939 in the light of documents from the Institute of National Memory in Poznań	287

JOLANTA MAZUREK, The role of the Kórnik Library in the development of the system of dispersed digital libraries in Poland	293

EXHIBITIONS

Jadwiga hr. Zamoyska (1831-1923), 17 IX-9 XI 2005	301
Stanisław Samostrzelnik – 1506-2006, 4 XI-4 XII 2005	302
Adam Mickiewicz (1798-1855), 10 XI-30 XII 2005	302
Graphics after 1945, 6 IV-5 V 2006	303
The Castle in Kórnik – past and present. Potsdam-Sanssouci (Tower Gallery in the Orangery), 27 V-23 VII 2006	303
Exhibition of watercolours and soft sculpture of Emilia Domańska, 9 VI-31 VIII 2006	305
Fantastic matter. An exhibition of paintings, graphics, drawings and sculptures, 23 VI-15 IX 2006	305
Anniversary exhibition on Jerzy Ryba-Rybarczyk on the occasion of his 75th birthday, 16 III-15 VI 2007	306
Newspaper graphics from the 19th century, 4 IV-24 IV 2007	306
Natural pictures of Edmund Kapłoński, 27 IV-20 VI 2007	307
Impressions on landscapes. Exhibition of watercolours of Elżbieta Wiśniewska, 11 V-12 VI 2007	307
„In the salons of the White Lady”. Exhibition of three-dimensional photography, 14 VI-13 X 2007	308
Poles and Russians in mutual caricature, 25 IX-5 X 2007	308
Rara in the collection of Tassila von Heydebrand und der Lasa, 22 X-5 XI 2007	309
„Not only chess”. Exhibition of bookplates of Krzysztof Kmiec, 22 X-3 I 2007	310

COMMUNICATIONS

Exhibition „Mikołaj Rej 1505-1569” from the Kórnik Library in the Adam Mickiewicz Museum of Literature in Warsaw (24 XI – 6 X 2005) and in the Mikołaj Rej Self-Government Schools in Rejowiec Fabryczny (25 XI – 15 XII 2005)	311
II. International Seminar of Chess Historians in Kórnik 22-24 X 2007. „From the research on the history and literature of chess”	312

OBITUARIES

Anna Marciniak (1941-2007)	315
Włodzimierz Gibasiewicz (1951-2007)	317